

Spreek je
BUURTAAL!

Eindverslag Interreg V.A. Project **SPREEK JE BUURTAAL**

Inhoudsopgave

1. Projectgegevens
2. Inleiding
3. Doelstellingen
 - 3.1. Verankeren buurtaalonderwijs
 - 3.2. Opleiden
 - 3.3. Doorontwikkelen materiaal
 - 3.4. EUREGIONaal netwerk
4. Belang van het project
 - 4.1. Spreek je buurtaal in de praktijk
5. Wat viel op
6. Conclusie en vervolg

1. Projectgegevens

- Projectnaam: Spreek je buurtaal - Sprich deine Nachbarsprache
- Projectnummer: 202158
- Lead Partner: Regio Achterhoek
- Naam inhoudelijk contactpersoon: Joke Emaus

- Projectlooptijd: 1-09-2016 - 28-02-2021
- Programmaprioriteit: Sociaal-culturele en territoriale cohesie van het programmagebied
- Specifieke doelstelling : Vermindering van de barrièrewerking van de grens voor burgers en instituties
- Strategisch initiatief (of andere sectoren): Niet van toepassing
- Begeleidend regionaal programmamanagement: EUR

2. Inleiding

Nadat er in voorgaande jaren een aantal pilotprojecten voor buurtaalonderwijs, zoals bij de Stichting Essentius en op scholen in Kotten en Oeding, succesvol zijn gebleken, is er besloten om het bevorderen van buurtaalonderwijs groter te trekken. Daarom is in 2016 het INTERREG V A project Spreek je Buurtaal gestart. Een project waarbij basisscholen in de grensregio elkaars taal en cultuur leren kennen.

In totaal hebben 33 scholen in de Achterhoek, Twente, Nordrhein-Westfalen en Niedersachsen de afgelopen 4,5 jaar lessen in hun buurtaal gegeven, waarbij ze onder andere partnerschappen met scholen aan de andere kant van de grens zijn aangegaan. Op die manier hebben ze op een doeltreffende en leuke manier elkaars taal en cultuur geleerd. Naast de 33 basisscholen en hun schoolbesturen, waren ook de Regio Achterhoek, Bezirksregierung Münster, Landesschulbehörde Osnabrück, de Nederlandse Taalunie en zestien Nederlandse en Duitse gemeenten betrokken.

Om kwalitatief hoogwaardig buurtaalonderwijs te bieden zijn er diverse opleidingstrajecten in samenwerking met het instituut Radboud In'to Languages geweest, waardoor leerkrachten een op maat gemaakte opleiding op het gebied van de taal en vakdidactiek hebben gekregen. Daarnaast is er met de betrokken leerkrachten gedurende het project aandacht besteed aan het (door)ontwikkelen van passend didactisch lesmateriaal. Tevens is er tijdens het project gekeken naar mogelijkheden om een expertise- en coördinatiepunt voor het buurtaalonderwijs op te zetten om het buurtaalonderwijs te verankeren in het EUREGIO-gebied.

Spreek je buurtaal is op 1 september 2016 gestart. De oorspronkelijke looptijd van het project was 4 jaar. Het laatste jaar is het project geconfronteerd met de maatregelen voor corona waardoor het project verlengd is tot 28 februari 2021.

In dit eindrapport is te lezen wat er in de afgelopen 4,5 jaar met het project Spreek je buurtaal is gedaan, wat er is bereikt en welke conclusies we hieruit kunnen trekken.

"Taal is de basis om met elkaar in gesprek te komen en met elkaar samen te werken"
Alexandra Arens - Projectleider Spreek je buurtaal

3. Doelstellingen

Het project Spreek je buurtaal draagt bij aan de vermindering van de barrierewerking van de grens voor burgers en instituties. Het spreken van elkaars taal en het kennen van elkaars cultuur zijn de eerste stappen om de barrière op te heffen.

Spreek je Buurtaal is een project waarbij basisscholen in de grensregio elkaars taal en cultuur leren kennen. Om dit te kunnen bewerkstelligen, zijn er vier doelstellingen voor het project geformuleerd:

1. Verankeren en aanbieden van buurtaalonderwijs
2. Opleiden van Nederlandse en Duitse leerkrachten tbv buurtaalonderwijs
3. (Door)ontwikkelen van materiaal
4. Inrichten, versterken en uitbreiden EUREGIONaal netwerk

3.1 Verankeren buurtaalonderwijs

Spreek je buurtaal heeft buurtaalonderwijs aangeboden en daarmee willen verankeren bij Duitse en Nederlandse basisscholen in de grensstreek. Basisscholen die meededen aan het project, moesten buurtaalonderwijs opnemen in het schoolprogramma en daarmee lesuren buurtaalonderwijs aanbieden. Daarnaast hebben zij met een basisschool aan de andere kant van de grens een partnerschap aan moeten gaan.

Het is gebleken dat Spreek je buurtaal in een behoefte voorziet in de grensstreek. In totaal hebben namelijk 33 basisscholen uit de EUREGIO meegedaan aan het project. Scholen van Emlichheim tot Emmerich hebben de afgelopen 4,5 jaar buurtaalonderwijs gegeven. In die jaren hebben 5654 unieke leerlingen Duits of Nederlands geleerd. Dit zijn unieke leerlingen. Er zijn leerlingen die alle vier jaren hebben meegedaan, maar er zijn ook leerlingen die het laatste schooljaar zijn ingestapt. Daarmee zijn er toch zo'n kleine 6000 leerlingen bediend van buurtaalonderwijs.

“We leven in een mooie regio. De oudste regio met een grensoverschrijdende samenwerking in Europa. Eén van de belangrijkste thema's in die samenwerking is de taal; het spreken van elkaars buurtaal.”
Joris Bengevoort - Burgemeester Winterswijk

3.2 Opleiden

Een tweede doelstelling van het project was het opleiden van Nederlandse en Duitse leerkrachten in het basisonderwijs ten behoeve van het buurtaalonderwijs. Het project kan wel buurtaalonderwijs aanbieden, maar er zijn genoeg leraren die het buurtaalonderwijs nog niet voldoende machtig zijn of zich niet sterk genoeg voelen om dit te geven.

Samen met de expertgroep Opleiding is er daarom een aanbesteding uitgeschreven voor een opleidingstraject binnen het project. Radboud in'to Languages uit Nijmegen is als opleidingsinstituut als beste partij uit de bus gekomen om voor dit project de leerkrachten op te leiden in buurtaalonderwijs.

In totaal zijn er tijdens de projectduur drie leergangen gegeven aan Duitse en Nederlandse leraren. Daarbij hebben de Duitse leerkrachten de lessen gevolgd voor Nederlands onderwijs en de Nederlandse leerkrachten voor het Duitse onderwijs. Daarnaast zijn er ook gemengde klassen geweest die samen Didactische vaardigheden hebben gekregen. Een waardevolle toevoeging aan het opleidingstraject, want naast de didactische vaardigheden hebben de leerkrachten ook erg veel van elkaar en elkaars schoolsystemen geleerd.

“De taal leren is een hele belangrijke bouwsteen voor grensoverschrijdende samenwerking. En die samenwerking is heel belangrijk voor de Europese integratie en voor een beter begrip tussen onze landen.”
Dirk Brengelmann - Ambassadeur van de Bondsrepubliek Duitsland in Den Haag

3.3 Doorontwikkelen materiaal

Aan het begin van het project is als doel gesteld om bestaand materiaalaanbod door te ontwikkelen en aan te bieden en een geheel nieuwe lesmethode ten behoeve van het buurtaalonderwijs te ontwikkelen.

Door de expertgroep is een materiaallijst met bestaand materiaal samengesteld voor Duits en Nederlands onderwijs. Deelnemende scholen konden gedurende de projectperiode drie keer uit deze lijst materiaal bestellen. Daar kregen ze elke keer een bepaald budget voor.

Voor de nieuw te ontwikkelen methode is er bij de scholen geïnventariseerd waar zij behoefte aan hadden. Daaruit is gebleken dat scholen niet direct zaten te wachten op een geheel nieuwe methode, maar dat zij meer hadden aan een leidraad over hoe vroeg vreemde talen op te starten en te onderwijzen. Een aantal Duitse basisscholen waren in het bezit van een map met leidraad die erg goed werkte, maar die wel erg verouderd was. Met de didactische expertgroep is er besloten om deze oude map te actualiseren. Deze lesmap is vervolgens in print aan alle scholen aangeboden. Daarnaast is de lesmap in digitale vorm ook beschikbaar op het online platform van Spreek je buurtaal.

“Of je nu voor school, werk of winkelen
naar je buurland gaat, spreek je buurtaal!”
Karel Bonsen - Wethouder Oost-Gelre

3.4 EUREGIOnaal netwerk

“Zo’n grensoverschrijdend project als Spreek je buurtaal laat zien dat je ontzettend veel van elkaar kan leren. En dat brengt ons allemaal verder.”
Stephan Krems - Bezirksregierung
Munster

Het vierde en laatste projectdoel was het inrichten, versterken en uitbreiden van een EUREGIOnaal netwerk.

Het EUREGIO-gebied is een groot geografisch gebied. Voor deelnemende scholen bleek de afstand en daarmee de reistijd te groot om elkaar na schooltijd te treffen. Daarom is het gebied verdeeld in vier Nederlands-Duitse clusters. Elk cluster had een eigen coördinator. De coördinatoren zijn gedurende de projectduur meerdere keren per jaar bij elkaar gekomen om informatie uit te wisselen en clusterbijeenkomsten voor te bereiden. Deze clusterbijeenkomsten zijn ook meerdere keren per jaar georganiseerd, waarbij dagelijkse zaken doorgesproken werden en er activiteiten werden georganiseerd. Naast deze overleggen zijn er in de afgelopen 4,5 jaar een aantal clusteroverstijgende bijeenkomsten georganiseerd, waarbij de genodigden de gelegenheid hadden om kennis op te doen en te netwerken. Daarnaast is er een digitaal platform opgericht, waar deelnemers in een beschermde omgeving informatie, ervaringen en lesmateriaal met elkaar konden delen. Dit alles is heel waardevol gebleken en krijgt hopelijk in de toekomst een vervolg.

Voor het toekennen van het predicaat Euregioprofielschool is er een binationale jury. Deze oprichting heeft wat voeten in de aarde gehad. Aan Duitse kant was er vrij snel duidelijk wie plaats kon nemen in een jury. Aan de Nederlandse kant was het onduidelijk wie daar een rol in kan spelen. Het Ministerie van Onderwijs voelde zich niet bevoegd en ook de individuele scholen niet. Uiteindelijk werd duidelijk dat de Taalunie in de jury kan plaatsnemen en dat we met deze Nederlandse vertegenwoordiging een binationale jury hebben die de scholen beoordeelt of zij het predicaat Euregioprofielschool kunnen krijgen.

Voor de voortgang van buurtaalonderwijs is het van belang dat er een coördinatie- en expertisepunt komt. Gedurende het project is er een onderzoek naar zo’n punt gedaan, waaruit blijkt dat er in de EUREGIO zeker behoefte is aan een coördinatie- en expertisepunt. Vervolgens is er een businesscase opgesteld waarin verschillende scenario’s zijn uitgezocht hoe zo’n coördinatie- en expertisepunt tot stand kan komen. Op basis van deze businesscase zijn nu gesprekken gestart met de gemeente Enschede en Saxion, die samen met de provincie Overijssel en de Duitse partners werken aan een Euregionale doorlopende leerlijn. Ook de provincie Gelderland en de thematafel arbeidsmarkt en onderwijs van 8RHK Ambassadeurs zijn hier nu bij aangehaakt. Besluitvorming vindt buiten de scope van het project Spreek je Buurtaal plaats.

4. Belang van het project

Met een project als Spreek je buurtaal zijn er veel grensbarrières gereduceerd. Bij het project zijn een tal van organisaties betrokken. Zo hebben, naast de 33 basisscholen en hun schoolbesturen, ook de Regio Achterhoek, Bezirksregierung Münster, Landesschulbehörde Osnabrück, de Nederlandse Taalunie en zestien Nederlandse en Duitse gemeenten hun bijdrage geleverd aan het project.

De scholen kunnen beschikken door deelname aan dit project over voldoende en geschikt materiaal om de komende jaren buurtaalonderwijs te kunnen blijven geven. De leerlingen die hebben deelgenomen aan Spreek je buurtaal, hebben kennis gemaakt met hun buurtaal. Zij hebben daarmee ook geleerd dat Duitsland of Nederland geen vreemd land is en dat als zij de taal eigen maken, het ook heel makkelijk is om daar straks een baan te zoeken. En daarmee dragen zij bij aan de Europese identiteit.

4.1 Spreek je buurtaal in de praktijk

Bij het project Spreek je buurtaal draait het om de scholen en de leerlingen. Zij zijn elke week bezig en leren buurtaalonderwijs. Christa van Dee is leerkracht Nederlands aan de Leegmeerschule in Emmerich en een van de vele leerkrachten die hebben deelgenomen aan het project. Christa deelt haar ervaring met buurtaalonderwijs. Hoe gaat dat buurtaalonderwijs in de praktijk:

Ik richt me met de leerlingen vooral op het spreken en luisteren van de taal. We zingen veel in de buurtaal en daarnaast doen we veel spelletjes. Bij die spelletjes gaat het natuurlijk om het spreken van de taal. Het is niet erg als het niet perfect is en dat de kinderen fouten maken. De kinderen leren daarmee dat het niet eng is, maar juist heel leuk. En dat als je fouten maakt, je er alleen maar van kan leren.

Met buurtaalonderwijs ben ik vooral bezig met de dagelijkse thema's of de thema's die op dat moment spelen. Denk bijvoorbeeld aan Sinterklaas, dit thema is een goed voorbeeld hoe kinderen kennis maken met de taal en cultuur. Ik haal zelf in een Nederlandse winkel van die knutselvellen waar kinderen papieren schoentjes van kunnen knutselen. Deze maken de kinderen in de klas. Vervolgens breng ik die schoentjes naar de Nederlandse winkel die er dan een kleinigheidje in stopt. De kinderen kunnen dan de schoen samen met hun ouders ophalen. Op deze manier komen ze in een Nederlandse winkel en kunnen zien hoe dit er uit ziet. Zo komen ze op een leuke manier in aanraking met buurtaal.

Als het leuk is en als kinderen bezig zijn met een spel is er geen angst en gaat het bijna vanzelf. Ook bij uitwisselingen. Of eigenlijk juist bij uitwisselingen. Want het 'ontmoeten' is heel belangrijk om de taal te leren.

„Ich kann schon ein paar deutsche
Lieder singen. Das macht Spaß“
Samee - Nederlandse leerling

5. Wat viel op

Tijdens het project zijn er een aantal zaken opgevallen in deze grensoverschrijdende samenwerking:

- Financiering scholen

De financiering van de scholen is in Duitsland en Nederland verschillend geregeld. In Duitsland is er het Schulamt dat veel zaken voor de scholen regelt. Als het Kreis of de Bezirksregierung medewerking verleent aan een project als Spreek je buurtaal, dan is daarmee ook meteen de financiering voor alle scholen in dat gebied geregeld. In Nederland zijn de scholen heel zelfstandig en wordt er per school besloten over deelname en wordt de financiering individueel geregeld. Dit maakt het niet altijd praktischer.

- Opleiding leerkrachten

In Nederland worden leerkrachten voor het basisonderwijs opgeleid aan de Pabo, een Hbo-opleiding. Aan de Duitse kant zijn alle basisschoolleerkrachten universitair geschoold. Dat betekent dat er in Nederland veel praktijklessen worden gegeven en in Duitsland is er juist veel kennis theorie. Tijdens de opleiding Didactische vaardigheden is gebleken dat dit verschil elkaar heel goed kan versterken in een samenwerking.

- Bundelen van individuele initiatieven

In een project als Spreek je buurtaal zijn er erg veel verschillende organisaties betrokken. Daarnaast heb je ook te maken met systemen en processen in twee verschillende landen. Dat maakt dat samenwerken soms erg complex kan zijn. Om iets te bereiken is het dan vaak handiger om voor verschillende individuele initiatieven de krachten te bundelen.

6. Conclusies en vervolg

We hebben met het project Spreek je buurtaal de basis gelegd voor buurtaalonderwijs in de EUREGIO. Er zijn hele mooie doelen bereikt in de afgelopen jaren, maar er is ook nog genoeg te doen.

Dat er behoefte is aan buurtaalonderwijs, is wel gebleken doordat er gedurende de 4,5 jaar van het project door 33 basisscholen onderwijs in hun buurtaal is gegeven. Maar die behoefte is er ook na die 4,5 jaar. Dat geeft de noodzaak voor een Euregionaal coördinatie- en expertisepunt wel aan.

Zoals in dit rapport eerder geschreven, is er in de businesscase opgesteld waarin verschillende scenario's voor een Euregionaal coördinatie- en expertisepunt zijn uitgezocht. Het vervolg is nu om te kijken hoe zo'n expertisepunt daadwerkelijk tot stand kan komen. Op dit moment is er contact met EUREGIO, maar ook met gemeente Enschede en Saxion. Zij zijn in het kader van een memorandum bezig met een eurogionaal onderwijscentrum voor alle doorlopende leerlijnen. Daar zou dit project Spreek je buurtaal goed inpassen. De vervolgstap is nu om te kijken hoe dit daadwerkelijk vorm kan krijgen.

Ministerium für Wirtschaft, Innovation,
Digitalisierung und Energie
des Landes Nordrhein-Westfalen

provincie
Gelderland

GEMEENTE
HAAKSBERGEN

gemeente
Oude IJsselstreek

Niedersächsisches Ministerium
für Bundes- und Europaangelegenheiten
und Regionale Entwicklung

REGIO
ACHTERHOEK

gemeente
Winterswijk

Gemeente Losser

taal:
unie

EUREGIO

Gemeente
Aalten

Gemeente Enschede

VREDEN
verbindet

Stadt
Nordhorn

STADT AHAUS

keender
stichting voor katholiek en
openbaar primair oederswijs

Essentius

SÜDLOHN OEDING
... gemeinsam.
aktiv.

SAITGEMEINDE
Emlichheim

heek

Stichting Openbaar Primair Onderwijs Winterswijk

CONSENT

BOCHOLT

Stadt
Gronau

't BASTION
INTERKONFESSIELE ZAKTIELEBESCHOOL

BORKEN
KREISSTADT
... der richtige Weg

Willkommen in
der Samtgemeinde
Uelsen

Projectpartners en financierders

Trommeln fürs Selbstwertgefühl

Die Zweitklässler der Ludgerusschule haben am Montag an einem Trommelworkshop teilgenommen. Das förderte nicht nur Selbstvertrauen, Kreativität und Rhythmusgefühl, sondern machte auch noch richtig viel Spaß.

VON DANIEL HARTMANN

BOCHUM In der Turnhalle der Ludgerusschule hebt der Boden – so kräftig trommeln die Zweitklässler mit ihren Händen auf den blauen Eimern. Statt Mathe und Deutsch steht heute das Trommeln auf dem Stundenplan. Sieben Pöppels von Drumradio Bocholt ist für einen Workshop zu Gast.

Die 96 Zweitklässler der Schule nehmen daran teil und sind von Pöppels' spontaner und lustiger Art begeistert – und natürlich auch vom Trommeln. „Da kann man gar nicht mit archaischer Laute rausgehen“, sagt die kommissarische Schulleiterin. Deshalb Kunst-Hörspiel, während sie im Takt klopppt.

Nur eine Regel

Beim Trommelworkshop gibt es nur eine Regel für die Kinder: Wenn Pöppels die Trommeln in die Luft hebt, hören die Kinder auf zu spielen. Zunächst hören die Kinder im Uhrzeigersinn die Eimer.

Kinderen leren elkaars taal en cultuur

Samen liedjes zingen, of een potje voetballen. Zo leren kinderen en leerkrachten van 33 basisscholen uit deze grensregio spelenderwijs elkaars taal en cultuur kennen. Dat doen ze nu al drie jaar onder de noemer 'Spreek je buurtaal'. Vier Twentse scholen doen mee, waaronder Het Kompas uit Over-

Tim Nijhof
Overdinkel

De deelname van Het Kompas staat op dit moment noodgedwongen op een laag pitje. „Da komt omdat ons kerensysteem van samenstelling is veranderd. Ander punt is dat Overdinkel nu minder meek en wij als school. We hebben een kleine honderd leerlingen en minder leerkrachten dan in bevestigde. We

moeten nu eens zeggen dat we het hier goed voor elkaar hebben.“
Die doet niets af aan de positieve ervaringen die de school heeft met het project. „Spreek je buurtaal“, aldus Strijland. Het initiatief, waarvoor verschillende partners samen 1,9 miljoen euro hebben verzameld, is in Twente, de Achterhoek, Nijmegen en Noordrijn-Westfalen en uitgerold. Het is begonnen in 2016 en heeft een looptijd van vier jaar.

Loosier is een van de vier Twentse gemeenten die 5000 euro inleggen voor het project. Ook scholen uit Noordrijn en Gronau doen eraan mee. Door de lessen, die worden gegeven door circar bezig leerkrachten, maken ze de taal en cultuur van hun Duits of Nederlandse buuren beter kennen. De Nederlandse leraren zijn hiervoor van hun Duits of Nederlandse buuren samen liches met elkaar, zezingen samen liedjes, lezen prentenboeken en

spelen samen. Het is een laagdrempelige manier om kennis op te doen van een andere taal, zegt Strijland. „Wij en de Duitse taal beheersen hebben in deze gebiedsmarkt. Engels is hier een verplicht vak op de basisscholen en Duits is niet. Dat is goed.“

Het Kompas werkt samen met de Mar- tin-Luther-schule uit Gronau. Tot vorig jaar kwamen twee leerkrachten van beide scholen wekelijks bij elkaar op bezoek om te leren Duits of Nederlands te spreken. Strijland: „Wij sturen door onze situatie nu geen leerkracht naar Gronau. Het is erg blij mee. Vooral in onze laagopgevoegen slaat het aan. Het is een mooi project dat we nu volgen. Het is een mooi project dat we nu volgen. Het is een mooi project dat we nu volgen.“

Een half uurtje Duits maakt al een verschil

Op zeven basisscholen in Netherland, Mergelolen, Varsseelder, Etten, Gendringen, Breedenbroek en Dinxperlo van onderwijksopel Essentius krijgen ruim achthonderd leerlingen een halfuur Duits van twee professionele leerkrachten.

Erik Meulman
Netherland

Het project 'Spreek je buurtaal' draait nu tweeënhalve jaar. Met succes. Over nu en noodzaak van het Duits voor de jonge leerlingen wordt nauwelijks nog gesproken. Kunnen communiceren met de buuren lijkt vanzelfsprekend. De praktijk is weerbarstig.

Duits moet je leren. Projectleider Jeannine Jansen (50) ervaart de progressie in het derde jaar van 'Spreek je buurtaal'. „Je merkt nu dat Duits niet meer vreemd is voor de kinderen. Ze zijn gewend aan de klanken, aan de woorden. Filmpjes kijken gaat nu veel makkelijker. Het is niet meer een hele vreemde taal, terwijl dat in het begin wel zo was. Een van de oorzaken is natuurlijk dat de kinderen veel te weinig de Duitse taal hoorden.“

Jansen en collega Evert Soontjens verzorgen de lessen op de scholen en maken gebruik van eigen lesmateriaal en dat van Nuffic, de Nederlandse organisatie voor internationalisering in onderwijs. De jongste kinderen leren interactief Duits aan

de hand van een stripfiguur, het meisje Elena. Zij vertelt met hulp van afbeeldingen, video's en liedjes in het Duits over alledaagse zaken.

Ik hoop dat we over tien jaar merken dat leerlingen kiezen voor Duits op school
– Jeannine Jansen (50)

Politiek wil Duitse lessen op Montferlandse basisscholen

ONDERWIJS/GRENS

Kreative Wege zur Sprachvermittlung

Grenzüberschreitender Inspirationstag für Lehrer

Von Sebastian Hamel

Einander als Fremde. Die Hemmungen, die Ziele verfolgt das Projekt „Sprich deine Sprache – Spreek je taal“. 3 teilnehmende Schulen, darunter überwiegend Schulen aus dem deutsch-dänischen Grenzgebiet, sind sich zur Aufgabe verpflichtet, die Sprache des Nachbarlandes in das Schulleben zu integrieren – sei es durch AGs oder zweisprachige Elemente in etablierten Fächern. Erstmals werden nun Lehrkräfte der beteiligten Schulen zum „Inspirationstag“ im Kloster Frenswegen zusammen-

In sechs Workshops bekamen die Lehrerinnen und Lehrer verschiedene Möglichkeiten zur Unterrichtsgestaltung

aus der Grafschaft Bentheim. Zwischen jeweils einer deutschen und einer niederländischen Schule haben sich in den vergangenen Jahren mehrere „Tandems“ gebildet, um partnerschaftliche Verbindungen aufzubauen. Elsinie Wortelen, Landesbeauftragte für niedersächsisch-niederländische Kooperation im Bildungsbereich, unterstreicht den Wunsch, dass die Schulen auch nach Ende des Projekts ihr Sprachangebot aufrechterhalten. Grundsätzlich soll die Strahlkraft nach Ablauf der vier Jahre nicht verfliegen.

So ist etwa die Einrichtung eines dauerhaften, euregionalen Expertisezentrums geplant als Anlaufstelle für Schulen, die Interesse an der Vermittlung der Nachbarsprache haben und auf der Suche nach Informationen und Materialen sind. Bis dahin sind wissenswerte Dinne und

Die Lehrkräfte bekamen praktische Methoden an die Hand, welche sich direkt im Unterricht einsetzen lassen. Das rechte Bild zeigt den Theaterworkshop mit Peter Schoenaerts.

Fotos: Hamel

sprichdeinenachbarsprache.de

Spreek je buurtaal in de media